

Kuntien ostolaskutietojen avaamisen ohje

Digisumpit 2.9.2021

Elisa Kettunen @elisakettunen

Marja-Liisa Ylitalo @LiisaMarjis

Seija Friman, Valtiokonttori

Kuntien ostolaskujen avaamisen ohje

- **Uusi ohje korvaa 2016 julkaistun ohjeen.**
 - Syitä päivitystarpeeseen GDPR ja taloushallinnon automatisaatiota koskevat uudistukset (talousraportointi, maksamista koskeva Euroopanormi, tulorekisteri).
- **Ostolaskudatan avaaminen on kunnille vapaaehtoista.** Jos ostolaskudataa halutaan avata, toivomme että avaaminen tehtäisiin tämän ohjeen mukaisesti → saadaan vertailukelpoista dataa. Tästä Seija Friman kertoo tarkemmin.
- **Arvoja ostolaskudatan avaamisen takana** ovat demokratia ja läpinäkyvyys veronmaksajien rahojen käyttöön. Datan avaaminen tarjoaa paremman näkymän kunnan rahankäyttöön ulkopuolisille ja usein myös kunnalle itselleen.
- **Kustannustietoisuus:** Helsinki avasi ensimmäisenä kaupunkina Suomessa ostolaskudatansa 2014 ja tuolloin Jussi Pajunen toivoi, että se kannustaisi myös kunnan työntekijöitä säästäväisyyteen: kaikki ostot ovat kenen tahansa nähtävillä.

Ohjeen valmistelua ohjanneet ”periaatteet”

- **Helppous:** ohje pyrkii minimoimaan avattavien kenttien määrän jotta avaaminen olisi mahdollisimman helppoa.
- **Ohje on suunnattu kunnille:** mukana on valittu vain dataa, jonka voi olettaa olevan kunnan taloushallinnon järjestelmissä. Esim. aiemmasta ohjeesta toimittajan kotipaikkakunta on jätetty pois tästä syystä.
- **Tukeudutaan jo muualla tehtyyn työhön:** ohjeessa noudatetaan standardeja ja malleja, joita kuntien taloushallintoa koskien on olemassa. Esimerkiksi Valtiokonttorin talousraportoinnin ohjeistukset, maksamista ohjaava lainsäädäntö jne. → Tämä voi aluksi tuntua hankalalta, koska moni uudistus on myös kunnille uusi.
- **Tietosuojakysymykset** on huomioitava ostolaskuja avattaessa.
- **Suosittelimme viemään ostolaskudatat kansalliseen avoindata.fi –palveluun**, josta olisi helppo löytää kaikkien tätä dataa avanneiden kuntien tiedot.

Miksi on tärkeää avata ostolaskudataa juuri tämän ohjeen mukaisesti?

Seija Friman, Valtiokonttori

Avaamisen hyötyjä

- Kun kunta avaa hankintoihin liittyvää dataansa KL:n ohjeen mukaan Avoindata.fi – palvelussa, se mahdollistaa tietojen keräämisen yhteiselle tietopalustalle:
 - vertailut
 - muiden hankintatietojen ja ulkoisista tietokannoista tuotavien tietojen yhdistämisen
 - kustannustehokkaat valmiit raportit
 - ammattitaitoisesti tuotettavat vakioanalyysit
- Tietojen kokoaminen ja yhdistäminen mahdollistaa mm. näkymän siihen, kuinka paljon kunta tekee hankintoja oman kunnan tai maakunnan yrityksiltä ja avaa silmät elinkeinovaikutuksille alueellisesti
- Tiedon keskitetty tuottaminen toisi tehokkuus- ja osaamishyötyjä ja mahdollistaisi hankintayksiköiden keskittymisen tarpeiden arviointiin ja automaattisesti koottavien tietojen tunnistamiseen, standardointiin ja avointen rajapintojen toteuttamiseen.

Ohjeen keskeinen sisältö

Marja-Liisa Ylitalo, Kuntaliitto

Ostolaskutietojen avaamisohjeen sisältö

Mikä on ostolasku?

- Toimittajalta saatava lasku, joka kohdistuu hankittuun tuotteeseen, investointiin tai palveluun
- Hankinnassa noudatetaan hankintalakia tai kunnan omia pienhankintaohjeita
- Ostolasku ei siis ole esimerkiksi avustus tai palkkoihin kirjattava meno, ei myöskään vero- tai muut tilitykset

Ostolaskutietojen avaamisohjeen sisältö

Kuntaan liittyvät kentät

- Kuntanumero
- Kunnan tai kuntayhtymän nimi
- Kunnan y-tunnus

Ostolaskun tiedot

- Tositenumero
- Toimittajan nimi
- Toimittajan y-tunnus
- Toimittajan maakoodi
- Laskun summa ilman ALV
- Tositepäivämäärä
- Kirjanpidon tilinumero ja tilin nimi
- palveluluokka (huom. karkeistus)

”Vapaaehtoiset” kentät

- Kokonaissumma euroina
- VAT-tunnus
- ALV määrä euroina
- Kustannuspaikan nimi
- Hilma-tunnus

Ostolaskutietojen avaamisohjeen sisältö

7	Ostolaskudatan avaamisen prosessi - kuinka avaan datan?.....	17
7.1	Muodosta kokonaiskuva päätöksenteon pohjaksi	17
7.2	Arvioi kustannukset	18
7.3	Tarvitaan päätös.....	18
7.4	Tämä ohje on minimi.....	19
7.5	Tietosuojan huomioiminen.....	
7.6	Minne data avataan, missä muodossa ja kuinka us.....	
7.7	Käyttöluvat eli lisenssit	

Esimerkkinä
kuvitteellinen
Tyrskylän kunta

Kenttä	Esimerkki	EN 16931	Esitys- muoto	Lähde	Kommentti
Kuntanumero	000		Teksti (String)	https://koodis-tot.suomi.fi/codescheme;registryCode=jhs;scheme-Code=kunta_1_20200101	Jos numero- muodossa, kone alkaa laskea; siksi tekstinä
Kunnan/ kun- tayhtymän nimi	Tyrskylä	BT-44	Teksti (String)	Sähköisen laskun semanttinen malli	
Kunnan Y-tun- nus	0123456-7	BT-47	Teksti (String)		
Tositenumero	xxxxxxxx		Teksti (String)		ohjelmistokoh- tainen
Toimittajan nimi	Tyrskylän ruokapal-	BT-27	Teksti (String)		

Mistä ohje löytyy?

- Kuntaliiton verkkosivuilta Julkaisut – vuoden 2021 julkaisut. [Linkki.](#)
- Sekä Avoindata.fi –palvelusta käyttäen hakusanaa ”kuntien ostolasku”, jolloin uusi ohje tulee hakutulosten ensimmäiseksi. [Linkki.](#)
- Avoindata.fi –palvelusta löytyy edelleen myös vanha vuonna 2016 julkaistu ohje, mikäli ohjeita haluaa vertailla. Ohje löytyy Kuntaliiton julkaisemista aineistoista.

Hyvää syksyä!

elisa.kettunen@kuntaliitto.fi

marja-liisa.ylitalo@kuntaliitto.fi

seija.friman@valtiokonttori.fi

www.kuntaliitto.fi